

LIETUVOS RESPUBLIKOS KOMERCINIŲ PASLAPČIŲ TEISINĖS APSAUGOS ĮSTATYMAS

2018 m. balandžio 26 d. Nr. XIII-1125
Vilnius

1 straipsnis. Įstatymo paskirtis

1. Šis įstatymas nustato komercinių paslapčių teisinę apsaugą nuo jų neteisėto gavimo, naudojimo ir atskleidimo.

2. Šis įstatymas netaikomas:

1) kai Europos Sąjungos teisės akte ir (ar) Lietuvos Respublikos įstatyme nustatyta komercinės paslapties turėtojo pareiga dėl viešojo intereso atskleisti komercinę paslaptį sudarančią informaciją teismui, valdžios ar viešojo administravimo institucijai ir (ar) įstaigai jų funkcijoms įgyvendinti;

2) kai Europos Sąjungos teisės akte ir (ar) Lietuvos Respublikos įstatyme nustatyta Europos Sąjungos institucijos ir (ar) įstaigos arba valdžios ar viešojo administravimo institucijos ir (ar) įstaigos įgaliojimai atskleisti turimą komercinę paslaptį sudarančią informaciją, gautą funkcijoms įgyvendinti;

3) sudarant kolektyvines sutartis.

3. Šis įstatymas nesuteikia teisinio pagrindo:

1) riboti darbuotojų judumą;

2) riboti darbuotojų galimybes naudotis informacija, kuri nėra komercinė paslaptis;

3) riboti darbuotojų galimybes naudotis įprastomis jų darbo aplinkybėmis sąžiningai įgyta patirtimi ir gebėjimais;

4) numatyti darbo sutartyse darbuotojams daugiau papildomų apribojimų, negu nustatyta susitarimuose dėl nekonkuravimo ir susitarimuose dėl konfidencialios informacijos apsaugos.

4. Šiuo įstatymu įgyvendinami Europos Sąjungos teisės aktai, nurodyti šio įstatymo priede.

2 straipsnis. Pagrindinės įstatymo sąvokos

1. **Komercinės paslapties turėtojas** – fizinis ar juridinis asmuo, kita organizacija ar jų padalinys (toliau – juridinis asmuo), teisėtai valdantys komercinę paslaptį.

2. **Su komercinės paslapties pažeidimu susijusios prekės** – prekės, kurių dizainas, savybės, veikimas, gamybos procesas arba prekyba yra daug geresni dėl neteisėtai gautų, panaudotų arba atskleistų komercinių paslapčių.

3. Sąvoka „komercinė paslaptis“ suprantama taip, kaip ji apibrėžta Lietuvos Respublikos civilinio kodekso 1.116 straipsnyje.

3 straipsnis. Teisėtas komercinių paslapčių gavimas, naudojimas ir atskleidimas

1. Komercinės paslapties gavimas laikomas teisėtu, kai komercinė paslaptis gaunama kuriuo nors iš šių būdų:

- 1) nepriklausomai atradus ar sukūrus;
- 2) stebint, analizuojant, ardant arba testuojant produktą arba objektą, kuris yra viešai prieinamas arba kurį teisėtai valdo informaciją įgijęs asmuo, neturintis pareigos saugoti komercinę paslaptį;
- 3) naudojantis darbuotojų arba jų atstovų teise į informavimą ir konsultavimą Lietuvos Respublikos darbo kodekse nustatyta tvarka;
- 4) atlikus kitus veiksmus, kurie, atsižvelgiant į aplinkybes, neprieštarauja ūkinės veiklos sąžiningai praktikai.

2. Komercinės paslapties gavimas taip pat laikomas teisėtu tiek, kiek tai numatyta kituose Lietuvos Respublikos įstatymuose arba Europos Sąjungos teisės aktuose.

3. Komercinės paslapties naudojimas ar atskleidimas laikomas teisėtu tiek, kiek tai numatyta kituose Lietuvos Respublikos įstatymuose arba Europos Sąjungos teisės aktuose.

4 straipsnis. Neteisėtas komercinių paslapčių gavimas, naudojimas ir atskleidimas

1. Komercinės paslapties gavimas be komercinės paslapties turėtojo sutikimo laikomas neteisėtu, jeigu komercinė paslaptis gauta atlikus šiuos veiksmus:

- 1) neteisėtai gavus prieigą prie dokumentų, objektų, medžiagų ar elektroninių bylų, kuriuos teisėtai valdo komercinės paslapties turėtojas ir kuriuose yra komercinė paslaptis arba iš kurių galima išgauti komercinę paslaptį juos pasisavinus ar padarius jų kopiją;
- 2) atlikus kitus veiksmus, kurie, atsižvelgiant į aplinkybes, laikomi prieštaraujančiais ūkinės veiklos sąžiningai praktikai.

2. Komercinės paslapties naudojimas arba atskleidimas laikomi neteisėtais, jeigu ją be komercinės paslapties turėtojo sutikimo naudoja arba atskleidžia asmuo, kuris padarė kurį nors iš šių veiksmų:

- 1) neteisėtai gavo komercinę paslaptį;

2) pažeidė susitarimą dėl konfidencialios informacijos apsaugos arba kitą pareigą neatskleisti komercinės paslapties;

3) pažeidė pareigą riboti komercinės paslapties naudojimą.

3. Komercinės paslapties gavimas, naudojimas arba atskleidimas taip pat laikomi neteisėtais, kai asmuo, gaudamas, naudodamas arba atskleisdamas komercinę paslaptį, žinojo arba, atsižvelgiant į aplinkybes, turėjo žinoti, kad komercinė paslaptis buvo tiesiogiai arba netiesiogiai gauta iš kito asmens, kuris komercinę paslaptį naudojo arba atskleidė neteisėtai, kaip nurodyta šio straipsnio 2 dalyje.

4. Su komercinės paslapties pažeidimu susijusių prekių gamyba, siūlymas ar pateikimas rinkai arba su komercinės paslapties pažeidimu susijusių prekių importas, eksportas arba laikymas šiais tikslais laikomi neteisėtu komercinės paslapties naudojimu, kai tokią veiklą vykdančio asmens žinojo arba, atsižvelgiant į aplinkybes, turėjo žinoti, kad komercinė paslaptis buvo naudojama neteisėtai, kaip nurodyta šio straipsnio 2 dalyje.

5 straipsnis. Komercinių paslapčių turėtojų teisių gynimas

1. Komercinių paslapčių turėtojai turi teisę į šio įstatymo 6, 7, 8 ir 9 straipsniuose nurodytus teisių gynimo būdus, kad apgintų savo teises nuo neteisėto jų komercinės paslapties gavimo, naudojimo arba atskleidimo arba užkirstų tam kelią.

2. Šio įstatymo 6, 7, 8 ir 9 straipsniuose nurodyti komercinių paslapčių turėtojų teisių gynimo būdai netaikomi, kai komercinė paslaptis gauta, naudota arba atskleista šiais atvejais:

1) įgyvendinant Lietuvos Respublikos Konstitucijoje įtvirtintą laisvę reikšti įsitikinimus, gauti ir skleisti informaciją ir Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijoje įtvirtintą teisę į saviraiškos laisvę ir informacijos laisvę, įskaitant pagarbą žiniasklaidos laisvei ir pliuralizmui;

2) atskleidžiant teisės pažeidimą ar neteisėtą veiką, jeigu siekiama apsaugoti viešąjį interesą;

3) darbuotojams atskleidžiant savo atstovams informaciją, reikalingą darbuotojų atstovų funkcijoms įgyvendinti, jei šis atskleidimas buvo būtinas darbuotojų ir jų atstovų teisei į informavimą ir konsultavimą įgyvendinti Darbo kodekse nustatyta tvarka;

4) siekiant apsaugoti Europos Sąjungos teisės aktuose ar kituose Lietuvos Respublikos įstatymuose nustatytą teisėtą interesą.

3. Dalyvaujantiems byloje asmenims ir kitiems proceso dalyviams, teismo valstybės tarnautojams, teismo darbuotojams ir kitiems asmenims draudžiama naudoti ar atskleisti informaciją, kuri, siekiant apsaugoti komercinę paslaptį, dalyvaujančių byloje asmenų prašymu ar teismo iniciatyva teismo motyvuota nutartimi pripažinta nevieša ir kurią šie asmenys sužinojo

dalyvaudami teismo procese arba turėdami teisę su ja susipažinti. Ši pareiga galioja ir išnagrinėjus civilinę bylą, išskyrus atvejus, kai:

- 1) teismas sprendime ar procesą užbaigiančioje nutartyje nustato, kad informacija neatitinka komercinės paslapties požymių;
- 2) informacija tampa plačiai žinoma arba lengvai gaunama asmenims toje aplinkoje, kurioje paprastai dirbama su ta informacija.

6 straipsnis. Laikinosios apsaugos priemonės

1. Teismas komercinės paslapties turėtojo prašymu Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekse nustatyta tvarka gali taikyti šias laikinąsias apsaugos priemones:

- 1) laikinai nutraukti komercinės paslapties naudojimą ar atskleidimą arba, atsižvelgdamas į aplinkybes, uždrausti naudoti ar atskleisti komercinę paslaptį;
- 2) uždrausti gaminti, siūlyti, pateikti rinkai ar naudoti su komercinės paslapties pažeidimu susijusias prekes arba jas importuoti, eksportuoti arba saugoti šiais tikslais;
- 3) sulaikyti arba pristatyti galimai su komercinės paslapties pažeidimu susijusias prekes, įskaitant importuotas prekes, siekdamas užkirsti kelią joms patekti į rinką ar išleisti į apyvartą;
- 4) kitas Civilinio proceso kodekse nustatytas laikinąsias apsaugos priemones.

2. Teismas vietoj šio straipsnio 1 dalyje nurodytų laikinųjų apsaugos priemonių gali įpareigoti neteisėtu komercinės paslapties naudojimu įtariamą asmenį, norintį toliau naudoti komercinę paslaptį, užtikrinti komercinės paslapties turėtojui galimos žalos kompensavimą. Galimos žalos komercinės paslapties turėtojui kompensavimo užtikrinimas nesuteikia neteisėtu komercinės paslapties naudojimu įtariamam asmeniui teisės atskleisti komercinę paslaptį.

3. Asmuo, kuris prašo taikyti laikinąsias apsaugos priemones, turi teismui pateikti įrodymus, kad:

- 1) komercinė paslaptis egzistuoja;
- 2) jis yra komercinės paslapties turėtojas;
- 3) komercinė paslaptis neteisėtai gauta, naudojama ar atskleista arba kyla grėsmė, kad komercinė paslaptis bus neteisėtai gauta, panaudota ar atskleista.

4. Teismas, sprenddamas dėl prašymo taikyti šio straipsnio 1 dalyje nurodytas priemones ir vertindamas jų proporcingumą, turi atsižvelgti į konkrečias bylos aplinkybes, prireikus įskaitant:

- 1) komercinės paslapties vertę ir kitas konkrečias jos ypatybes;
- 2) priemones, kurių buvo imtasi komercinei paslapčiai apsaugoti;
- 3) atsakovo veiksmus gaunant, naudojant arba atskleidžiant komercinę paslaptį;
- 4) neteisėto komercinės paslapties naudojimo arba atskleidimo poveikį;

5) teisėtus šalių interesus ir galimą laikinųjų apsaugos priemonių taikymo arba netaikymo poveikį šalims;

6) teisėtus trečiųjų šalių interesus;

7) viešąjį interesą;

8) pagrindinių teisių apsaugą.

5. Teismas panaikina laikinąsias apsaugos priemones, kai asmuo, kuris kreipėsi dėl laikinųjų apsaugos priemonių taikymo, per teismo nustatytą terminą nepareiškia ieškinio arba atsakovas įrodo, kad informacija nebeatitinka komercinės paslapties požymių dėl nuo atsakovo nepriklausančių priežasčių.

6. Civilinio proceso kodekso normos dėl laikinųjų apsaugos priemonių taikymo taikomos tiek, kiek šių laikinųjų apsaugos priemonių taikymas nereglamentuotas šiame įstatyme.

7 straipsnis. Teisių gynimo būdai

1. Komercinės paslapties neteisėto gavimo, naudojimo ar atskleidimo atveju komercinės paslapties turėtojas turi teisę Civilinio proceso kodekse nustatyta tvarka kreiptis į teismą dėl teisių gynimo ir reikalauti:

1) nutraukti arba uždrausti komercinės paslapties naudojimą ar atskleidimą;

2) uždrausti gaminti, siūlyti, pateikti rinkai ar naudoti su komercinės paslapties pažeidimu susijusias prekes arba jas importuoti, eksportuoti ar saugoti šiais tikslais;

3) atšaukti iš rinkos su komercinės paslapties pažeidimu susijusias prekes;

4) pašalinti su komercinės paslapties pažeidimu susijusių prekių savybę, dėl kurios pažeidžiama komercinė paslaptis;

5) sunaikinti su komercinės paslapties pažeidimu susijusias prekes arba jas pašalinti iš rinkos, jeigu pašalinimu nepažeidžiama komercinės paslapties apsauga;

6) sunaikinti visus arba dalį dokumentų, objektų, medžiagų ar elektroninių bylų, kuriuose yra arba kurie patys yra komercinė paslaptis, arba pateikti komercinės paslapties turėtojui visus arba dalį šių dokumentų, objektų, medžiagų ar elektroninių bylų;

7) atlyginti turtinę ir neturtinę žalą.

2. Komercinės paslapties turėtojo prašymu teismas, priimdamas sprendimą pašalinti iš rinkos su komercinės paslapties pažeidimu susijusias prekes, gali įpareigoti prekes perduoti komercinės paslapties turėtojui arba labdaros teikimui labdaros teikėjui.

3. Šio straipsnio 1 dalies 3, 4, 5 ir 6 punktuose nurodytais būdais teisių gynimas užtikrinamas fizinio ar juridinio asmens, neteisėtai gavusio, panaudojusio arba atskleidusio komercinę paslaptį, lėšomis, išskyrus atvejus, kai yra svarbių aplinkybių to nedaryti.

4. Teismas, sprenddamas dėl šio straipsnio 1 dalyje nurodytų teisių gynimo būdų taikymo ir jų proporcingumo, turi atsižvelgti į konkrečias bylos aplinkybes, prireikus ir į nurodytą šio įstatymo 6 straipsnio 4 dalyje.

5. Teismas komercinės paslapties turėtojo ar atsakovo prašymu gali nustatyti šio straipsnio 1 dalies 1 ir 2 punktuose nurodytų teisių gynimo būdų taikymo terminą. Tokį prašymą pateikęs asmuo turi įrodyti, kad terminas pakankamas, kad būtų pašalintas bet koks komercinis ar ekonominis pranašumas, kurį fizinis ar juridinis asmuo, neteisėtai gavęs, panaudojęs arba atskleidęs komercinę paslaptį, galėjo gauti.

6. Atsakovo prašymu teismas panaikina šio straipsnio 1 dalies 1 ir 2 punktuose nurodytų teisių gynimo būdų taikymą, kai informacija nebeatitinka komercinės paslapties požymių dėl priežasčių, kurios negali būti tiesiogiai ar netiesiogiai susietos su atsakovu.

7. Atsakovo prašymu teismas, užuot taikęs šio straipsnio 1 dalies 1, 2, 3, 4, 5 ir 6 punktuose nurodytus teisių gynimo būdus, gali įpareigoti atsakovą sumokėti komercinės paslapties turėtojui piniginę kompensaciją, jeigu yra visos šios sąlygos:

1) atsakovas komercinės paslapties naudojimo arba atskleidimo metu nežinojo ir, atsižvelgiant į aplinkybes, neturėjo žinoti, kad komercinė paslaptis gauta iš kito asmens, kuris komercinę paslaptį naudojo arba atskleidė neteisėtai;

2) taikant šio straipsnio 1 dalies 1, 2, 3, 4, 5 ir 6 punktuose nurodytus teisių gynimo būdus, atsirastų neproporcingai didelė žala atsakovui;

3) piniginė kompensacija komercinės paslapties turėtojui yra pagrįstai pakankama.

8. Šio straipsnio 7 dalyje nurodyta piniginė kompensacija neturi viršyti atlyginimo, kurį būtų reikėję sumokėti, jeigu atsakovas būtų teisėtai naudojęs komercinę paslaptį laikotarpiu, kuriuo naudoti komercinę paslaptį galėjo būti uždrausta.

8 straipsnis. Žalos atlyginimas

1. Fizinis ar juridinis asmuo, kuris žinojo arba turėjo žinoti, kad jis neteisėtai gauna, naudoja arba atskleidžia komercinę paslaptį, privalo atlyginti komercinės paslapties turėtojui turtinę ir neturtinę žalą, atsiradusią dėl neteisėto komercinės paslapties gavimo, naudojimo arba atskleidimo. Darbuotojo padarytos žalos atlyginimas darbdaviui už neteisėtą komercinės paslapties atskleidimą nustatytas Darbo kodekse.

2. Nustatydamas turtinės žalos, atsiradusios dėl neteisėto komercinės paslapties gavimo, naudojimo arba atskleidimo, dydį, teismas atsižvelgia į komercinės paslapties turėtojo faktiškai patirtas komercinės paslapties sukūrimo, tobulinimo ir naudojimo išlaidas, jo negautas pajamas, fizinio ar juridinio asmens, neteisėtai gavusio, panaudojusio arba atskleidusio komercinę

paslaptį, gautą naudą ir kitas svarbias aplinkybes. Neturtinės žalos dydį pinigais teismas nustato vadovaudamasis Civilinio kodekso normomis dėl neturtinės žalos atlyginimo.

3. Vietoj faktiškai atsiradusios žalos (nuostolių) atlyginimo komercinės paslapties turėtojas gali reikalauti vienkartinės kompensacijos. Šios kompensacijos dydis turi būti pagrįstas atlyginimu, kuris turėjo būti sumokėtas, jeigu fizinis ar juridinis asmuo būtų teisėtai naudojęs komercinę paslaptį.

9 straipsnis. Teismo sprendimo paskelbimas

1. Sprendimą dėl komercinės paslapties neteisėto gavimo, naudojimo ar atskleidimo priimančias teismas komercinės paslapties turėtojo prašymu gali įpareigoti fizinį ar juridinį asmenį, neteisėtai gavusį, panaudojusį arba atskleidusį komercinę paslaptį, savo lėšomis paskelbti informaciją apie priimtą teismo sprendimą, įskaitant viso ar dalies sprendimo paskelbimą visuomenės informavimo priemonėse ar kitokiu būdu, nepažeidžiant komercinės paslapties apsaugos. Teismo sprendimas arba informacija apie priimtą teismo sprendimą skelbiami po teismo sprendimo įsiteisėjimo, jeigu teismas nenustato kitaip. Teismo sprendimo paskelbimo būdas ir apimtis nustatomi pačiame sprendime. Komercinės paslapties turėtojas turi teisę reikalauti, kad atsakovas iš anksto sumokėtų į teismo nurodytą sąskaitą pinigų sumą, reikalingą informacijai apie priimtą teismo sprendimą ar teismo sprendimui paskelbti.

2. Teismas, sprenddamas dėl teismo sprendimo arba informacijos apie priimtą teismo sprendimą paskelbimo, atsižvelgia į komercinės paslapties vertę, atsakovo veiksmus neteisėtai gaunant, naudojant arba atskleidžiant komercinę paslaptį, neteisėto komercinės paslapties naudojimo arba atskleidimo poveikį ir tikimybę, kad atsakovas toliau neteisėtai naudotų arba atskleistų komercinę paslaptį. Be to, teismas atsižvelgia į tai, ar informacija apie fizinį ar juridinį asmenį, neteisėtai gavusį, panaudojusį arba atskleidusį komercinę paslaptį, yra tokia, kad iš jos galima nustatyti fizinio asmens tapatybę, ir jeigu taip, – ar tos informacijos paskelbimas būtų pagrįstas pirmiausia atsižvelgiant į galimą žalą, kuri dėl paskelbimo gali būti padaryta jo privatumui ir reputacijai.

10 straipsnis. Ieškinio senaties terminas

Ieškiniams dėl komercinių paslapčių apsaugos nustatomas trejų metų ieškinio senaties terminas.

11 straipsnis. Įstatymo įsigaliojimas

Šis įstatymas įsigalioja 2018 m. birželio 1 d.

Skelbiu šį Lietuvos Respublikos Seimo priimtą įstatymą.

Respublikos Prezidentė

Dalia Grybauskaitė

ĮGYVENDINAMI EUROPOS SĄJUNGOS TEISĖS AKTAI

1. 2016 m. birželio 8 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2016/943 dėl neatskleistos praktinės patirties ir verslo informacijos (komercinių paslapčių) apsaugos nuo neteisėto jų gavimo, naudojimo ir atskleidimo (OL 2016 L 157, p. 1).